

Kövsər surəsi Məkkədə nazil olub üç ayədir. Dünya və axirətdə Peyğəmbərə (s.ə.s) lütf edilən nemətlərdən bəhs edilir. Kövsər çayı bunlardan biridir.

"(Ya Peyğəmbər!) **H qiq t n, Biz s n Kövs r**(Cənnətdəki Kövsər ırmağını və ya bol nemət, yaxud Quran, peyğəmbərlik)

b xş etdik!

(1)

Bu, Peyğəmbərin (s.ə.s) uca mövqeyinə dəyər vermək və onun şərəfinin ucalığını göstərmək üçün Peyğəmbərə (s.ə.s) edilmiş bir xitabdır. Yəni, Ey Peyğəmbər! Biz sənə dünya və axirətdə çox və davamlı xeyir verdik. Kövsər çayı bu xeyirdən biridir.

Hədisi-şərifdə buyurulur: *"(Kövs r) C n n t d bir çaydır. Sahill ri qızıldan olub inci v yaqut üz rind n axar. Torpağı müşkd n daha göz ldir. Suyu baldan daha şirin v qardan daha ağıdır. Ondən bir d f iç n bir daha susamaz"* (Tirmizi, Təfsiri-Quran, 90)

Ənəsdən (r.a) belə dediyi rəvayət edilmişdir: Bir gün Rəsulullah (s.ə.s) aramızda ikən qəflətən yüngül bir yuxuya getdi. Sonra təbəssüm edərək başını qaldırdı. Biz, "Səni güldürən nədir, ya Rəsulullah?" dedik. Buyurdu: " *M n az v v l bir sur nazil edild*". Sonra "Kövsər" surəsini oxudu. Sonra dedi: "Kövsər nədir, bilirsinizmi?" Biz: "Allah və Rəsulu daha yaxşı bilir" dedik. Dedi: " *O, R bbimin m n v d etdiyi bir çaydır. Onda çox xeyir vardır. O bir hovuzdur ki, qiyam t günü ümm tim ondan su almağa g l c kdir. Qabları ulduzların sayı q d rdir. Ona suya ged n rd n bir qul tutulub uzaqlaşdırılır. M n: "O m nim ümm timd ndir"- deyir m. Bunun üz rin " S nd n sonra onun n etdiyini bilmirs n"- deyil r"* (Müslim, Salat, 53,54).

Əbu Həyyan belə deyir: Kövsərin mənasıyla əlaqədar 26 görüş izah edilmişdir. Doğru olan Rəsulullahın (s.ə.s) etdiyi bu şərhdir: "Kövsər cənnətdə bir çay olub kənarları qızıldandır və o inci və yaqut üzərindən axar. Torpağı müşkdən daha xoşdur. Suyu baldan daha şirindir" (Tirmizi, Təfsiri-Quran, 90). İbn Abbas da: "Kövsər- çox xeyirdir"- demişdir. Təfsirçilər də Ona peyğam-bərlik, Kitab, hikmət, elm, şəfəat, hovuz, məqami-mahmud, çoxlu ümmət, düşməne qarşı zəfər, birçok fəth və daha bunlara bənzər çox xeyirlər verilmişdir.

Surə Hz. Peyğəmbəri (s.ə.s) Allaha (c.c) şükür olsun deyə namaz qılmağı və qurban kəsməyi əmr edir.

Ona gör d (bu nemətlərə şükür edərək) R bbin üçün namaz qıl və qurban k s! (2)

Müşriklər fit verib əl çalaraq ibadət edir və bütlər üçün dəvə kəsirdilər. Bunun üçün Uca Allah Peyğəmbərinə (s.ə.s) "Sırf Rəbbin üçün namaz qıl və başqası üçün deyil, yalnız Onun üçün qurban kəs"- deyə buyurdu.

(Ya Peyğəmbər! Oğlun Qasım, yaxud İbrahim vəfat etdiyi zaman sənə sonsuz, arxası kəsik, nəslə kəsilməmiş deyən) **s nin düşm ninin** (As ibn Vailin) **özü sonsuzdur!** (Sənin nəslin qiyamətə qədər törəyib artacaq, adına isə həmişə rəhmət oxunacaqdır!) (3)

Təfsirçilər belə deyirlər: Hz. Peyğəmbərin (s.ə.s) oğlu Qasım vəfat edincə, As b. Vail: "Buraxın onu. O, sonsuz adamdır. Nəslə yoxdur. Öləndən sonra adı-sanı kəsiləcək" dedi. Bunun üzərinə Uca Allah bu surəni nazil etdi və hər nə qədər uşaqları olsa da, əsl sonsuz olanın o kafir olduğunu xəbər verdi. Çünki o, Allahın rəhmətindən məhrum edilmişdir. O, nə vaxt xatırlansa, lənətlə xatırlanacaq. Bu surə, düşmənlərinin rəzil olacağını Rəsulullah (s.ə.s) müjdələyərək sona çatır. Onlar belə ikən, Rəsulullah (s.ə.s) minarə və minbərlərdə xatırlanacaq və şərəfli adı hər kəsin dilində qiyamətə qədər əbədi qalacaq. Onun zamanından qiyamətə qədər gələcək olan bütün möminlər onun ona tabe olacaqlar. O, möminlərin atası yerindədir. Allahın salat və səlamı onun üzərinə olsun.